

2022-10-31

Miljödepartementet
Miljöprövningsenheten
Marie Becker

Remiss av Naturvårdsverkets rapport Redovisning av regeringsuppdrag att se över systemet för avgifter för sådan prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken och Statskontorets rapport Redovisning av regeringsuppdrag – Översyn av systemet för prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken. DNr: M2020/02050 samt M2022/00679

Drivkraft Sverige har fått rubricerade remiss för synpunkter och lämnar följande remissvar.

Drivkraft Sverige är branschorganisationen för bränsle- och drivmedelsbranschen. Våra medlemsföretag erbjuder hållbar mobilitet och ser till att det finns drivmedel för hållbara resor och transporter hela landet. Drivkraft Sverige står bakom de svenska klimatmålen och målet att Sverige ska bli klimatneutralt senast 2045.

Sammanfattning

Flera myndigheter har aviserat avgiftshöjningar och remisser har skickats ut om dessa. Det innebär att den totala avgiftshöjningen av varje myndighets höjning sammantaget kan leda till ökade kostnader för verksamhetsutövarna. Drivkraft Sverige efterlyser en samlad konsekvensbeskrivning av vad alla avgiftshöjningar innebär för företagen.

- Drivkraft Sverige anser att i en ordinarie tillsynsavgift ska det ingå tid för hantering av driftstörning, allvarlig olycka, förelägganden och villkorsöverträdelse. Drivkraft Sverige avvisar därför förslaget till att ta ut en kompletterande timavgift för extraordinär tillsyn av miljöfarlig verksamhet.
- Drivkraft Sverige anser att det inte heller finns uppenbara skäl att öka den administrativa hanteringen av avgifter, med timdebitering av diverse ärenden.
- Drivkraft Sverige anser att det kan finnas fördelar att dela upp kostnaden för prövning/omprövning och tillsyn. Det är dock inte enbart positivt att företag betalar i förskott och det kan hämma utvecklingen.

Synpunkter på remissen

Kompletterande timavgift för extraordinär tillsyn av miljöfarlig verksamhet

Naturvårdsverket föreslår bland annat en ny kompletterande timavgift för extraordinär tillsyn av miljöfarlig verksamhet.

Som skäl anges att det ger verksamheter möjlighet att stärka sin egenkontroll och att de företag som missköter sig inte ska betalas av avgiftskollektivet. Naturvårdsverket anger att det behövs tydligt avgränsas vad som är ordinarie tillsyn och extraordinär tillsyn. Naturvårdsverket anser vidare att allvarlig olycka, driftstörning, villkorsöverträdelse, meddelat föreläggande om rättelse eller förbud är att anses som extraordinär tillsyn.

I Miljöbalkens regler om tillsyn i 26 kap. framgår att tillsyn ska säkerställa syftet med miljöbalken, kontrollera att det följs samt vidta åtgärder för att åstadkomma rättelse, förelägganden och förbud.

Drivkraft Sverige anser att i en ordinarie tillsynsavgift ska det ingå tid för hantering av driftstörning, allvarlig olycka, förelägganden och villkorsöverträdelse. Möjligen kan villkorsöverträdelse kunna ingå i posten ”extraordinär tillsyn” då den är betydligt mer konkret och kan ge en tillräckligt generell och likvärdig bedömning inom alla län. Drivkraft Sverige bedömer att det finns en risk att till exempel förelägganden kan nyttjas för ökad intäkt för visst arbete som annars skulle kunna hanteras genom komplettering eller liknande dialog.

Definitionen av händelser som kan aktivera timavgift är exempelvis om man bryter mot villkor, inte följer förelägganden eller förbud eller om driftstörningar kräver mer tillsyn än vad som var planerat. Allt detta bör vara en del av händelser i den här typen av verksamheter som kan förekomma och omfattas av tillsynen. Driftstörningar förekommer ofta flertalet gånger per år i drivmedelsbranschens verksamhet och det finns en hög transparens och rapporteringsgrad. Hur ska man kunna avgöra vad som skall omfattas av timtaxa? Detta blir således en otydlig avgift och dessutom en oförutsägbar kostnad. Det kan också ha en hämmande effekt på vad man vill rapportera som driftstörning eftersom denna transparens kan straffas med extra avgifter.

Naturvårdsverket skriver på sidan 166 att den regel som idag anger att nedsättning av avgift kan tillämpas, har redan idag stort tolkningsutrymme och kan ha medfört att nedsättning av avgift tillämpas olika mellan län. Det finns med detta nya förslag om extraordinär tillsyn en klar risk att det blir olika bedömningar av ärendetyper och vad som ska klassas som extraordinär tillsyn.

Drivkraft Sverige anser att det inte heller finns uppenbara skäl att öka den administrativa hanteringen av avgifter, med timdebitering av diverse ärenden.

Det bör även vara tydligt vad som är viten och sanktionsavgifter (”brott och straff”) kontra tillsynsavgifter. Om en extra avgift tas ut vid hantering av viss tillsyn finns risk att det blandas ihop med viten och sanktionsavgifter. ”De som inte sköter sig” straffas via de system som idag finns inom miljöbalkens kapitel om Straff och miljö sanktioner. I det fall inte kostnadstäckning finns för samtliga delar inom tillsynen bör istället den generella avgiften höjas, istället för att ”leta timmar” inom olika kategorier. Det finns heller inget egentligt likhetstecken mellan en driftstörning och att det åtgår flertalet extra timmar mot ett annat komplext tillsynsärende inom ordinarie tillsyn. Ett ärende kan även starta som ordinarie tillsyn och mitt i ärendet övergå i t.ex. ett föreläggande med en delkomplettering. Vad ingår då i det extraordinära, hela ärendet eller enbart de timmar som åtgått för hantering av ärendet efter föreläggandet?”

Prövning/omprövning

Drivkraft Sverige anser att det finns fördelar med förslaget där man delar upp kostnaden för prövning/omprövning och tillsyn. Det är dock inte enbart positivt att företag betalar i förskott och det kan hämma utvecklingen. De långa tillståndprocesserna och handläggningstiderna gör att man kan tveka att söka tillstånd för när kostnaden kommer i början av processen och utfallet kan vara ovisst. En fråga som inte behandlats är hur en förskottsbetalning ska hanteras när man till exempel drar tillbaka en ansökan eller minskar en ansökans innehåll. Drivkraft Sverige bedömer att det skulle kunna vara svårhanterligt.

Därtill får man kostnader kopplat till eventuella prøvotidsredovisningar som kan tillkomma. För många verksamhetsutövare finns det många utredningsvillkor i sina miljötillstånd.

Ebba Tamm
Produkt- & Miljöexpert